

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ NỘI VỤ

HỌC VIỆN HÀNH CHÍNH QUỐC GIA

TRẦN ANH TUẤN

**QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI CÁC KHU CÔNG
NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN THỦ ĐÔ HÀ NỘI**

**LUẬN ÁN TIẾN SỸ
CHUYÊN NGÀNH QUẢN LÝ HÀNH CHÍNH CÔNG**

HÀ NỘI – 2018

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ NỘI VỤ

HỌC VIỆN HÀNH CHÍNH QUỐC GIA

TRẦN ANH TUẤN

**QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI CÁC KHU CÔNG
NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN THỦ ĐÔ HÀ NỘI**

Chuyên ngành: Quản lý hành chính công

Mã số: 62.34.82.01

Người hướng dẫn khoa học:

1. GS.TS Đinh Văn Tiến

2. TS. Lê Hồng Yến

HÀ NỘI – 2018

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin trân trọng cảm ơn các thầy cô giáo ở Học viện Hành chính Quốc gia, đặc biệt là các cán bộ, giảng viên của Khoa Quản lý nhà nước về Kinh tế, Khoa Đào tạo Sau Đại học đã giúp đỡ và tạo điều kiện cho tác giả hoàn thành bản luận án này. Đặc biệt tác giả xin trân trọng cảm ơn tập thể giáo viên hướng dẫn: GS.TS Đinh Văn Tiến; TS. Lê Hồng Yển đã hết lòng ủng hộ và hướng dẫn tác giả hoàn thành luận án.

Tác giả cũng xin trân trọng cảm ơn Vụ Quản lý các khu kinh tế, Cục Quản lý đăng ký kinh doanh... thuộc Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Ủy ban Nhân dân Thành phố Hà Nội, Ban Quản lý các khu công nghiệp, chế xuất Hà Nội... đã quan tâm giúp đỡ, tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả trong công tác thu thập thông tin, số liệu và tài liệu phục vụ cho nghiên cứu luận án này.

Xin cảm ơn bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã giúp đỡ, chia sẻ khó khăn và động viên tác giả trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Xin trân trọng cảm ơn !

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu độc lập của bản thân với sự giúp đỡ của các giáo viên hướng dẫn. Những thông tin, dữ liệu, số liệu đưa ra trong luận án được trích dẫn rõ ràng, đầy đủ về nguồn gốc. Những số liệu thu thập và tổng hợp của cá nhân đảm bảo tính khách quan và trung thực.

Tác giả

Trần Anh Tuấn

MỤC LỤC

	Nội dung	Trang
	Danh mục chữ viết tắt	
	Danh mục các bảng	
	Danh mục hình vẽ	
	PHẦN MỞ ĐẦU	1
Chương 1	TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN	11
1.1.	Tình hình nghiên cứu trong và ngoài nước có liên quan đến QLNN đối với các khu công nghiệp	11
1.1.1.	Các công trình nghiên cứu về sự hình thành, phát triển, vai trò và tác động của KCN, KCX, KKT	11
1.1.2.	Các công trình nghiên cứu về phát triển bền vững trong KCN	22
1.1.3.	Các công trình nghiên cứu có liên quan đến QLNN đối với các KCN theo từng chức năng và lĩnh vực quản lý	24
1.2.	Đánh giá các kết quả nghiên cứu trong và ngoài nước liên quan đến QLNN đối với các khu công nghiệp	35
1.2.1.	Đánh giá các kết quả nghiên cứu đã tổng hợp	35
1.2.2.	Những hạn chế trong các công trình nghiên cứu đã công bố - điểm khác biệt so với luận án của tác giả	35
1.3.	Định hướng nghiên cứu chính của luận án	37
Chương 2	CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI KHU CÔNG NGHIỆP	38
2.1.	Tổng quan về khu công nghiệp và phát triển bền vững KCN	38
2.1.1.	Khái quát quá trình hình thành và phát triển các KCN	38
2.1.2.	Khái niệm khu công nghiệp	39
2.1.3.	Phân biệt KCN với KKT, KCX và CCN	40
2.1.4.	Đặc điểm của các KCN	43
2.1.5.	Vai trò của KCN với tăng trưởng và phát triển kinh tế	44
2.1.6.	Phát triển bền vững các KCN	47
2.2.	Lý luận về QLNN đối với khu công nghiệp	53

2.2.1.	Khái niệm QLNN đối với KCN	53
2.2.2.	Sự cần thiết QLNN đối với KCN	55
2.2.3.	Đặc trưng QLNN đối với KCN	57
2.2.4.	Nội dung QLNN đối với KCN	58
2.2.5.	Những nhân tố ảnh hưởng đến QLNN đối với KCN	66
2.3.	Kinh nghiệm về QLNN đối với KCN trong nước và trên thế giới và bài học cho Thủ đô Hà Nội	71
2.3.1.	Kinh nghiệm quốc tế và trong nước về QLNN đối với KCN	71
2.3.2.	Bài học kinh nghiệm có thể tham khảo cho QLNN đối với KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	90
	Tiểu kết chương 2	97
Chương 3	THỰC TRẠNG QLNN ĐỐI VỚI KHU CÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN THỦ ĐÔ HÀ NỘI	98
3.1.	Tình hình phát triển các KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	98
3.1.1.	Khái quát về quá trình hình thành và phát triển các KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	98
3.1.2.	Tình hình phát triển các KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội theo các tiêu chí phát triển bền vững	100
3.2.	Thực trạng QLNN đối với KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	112
3.2.1.	Thực trạng về cơ cấu tổ chức và tổ chức bộ máy QLNN đối với các KCN trên địa bàn Thành phố Hà Nội	112
3.2.2.	Thực trạng về phân công, phân cấp QLNN cho Ban Quản lý các KCN & CX Hà Nội	116
3.2.3.	Thực trạng hệ thống văn bản pháp luật có liên quan hoạt động của các KCN và QLNN đối với các KCN	117
3.2.4.	Thực trạng về quy hoạch phát triển các KCN trên địa bàn Thành phố Hà Nội	122
3.2.5.	Thực trạng về ban hành và thực thi hệ thống chính sách thúc đẩy phát triển các KCN trên địa bàn Thành phố Hà Nội	124
3.2.6.	Thực trạng về quản lý hoạt động của các doanh nghiệp trong KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	130
3.2.7.	Thực trạng công tác thanh tra, kiểm tra hoạt động của các doanh nghiệp trong KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	136

3.3.	Đánh giá thực trạng QLNN đối với KCN trên địa bàn Thành phố Hà Nội	137
3.3.1.	Những kết quả đạt được trong QLNN đối với các KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	137
3.3.2.	Những hạn chế còn tồn tại trong QLNN đối với các KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	140
3.3.3.	Nguyên nhân cơ bản của những hạn chế trong QLNN đối với các KCN Thành phố Hà Nội	146
	Tiểu kết chương 3	151
Chương 4	PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QLNN NHẪM PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG CÁC KHU CÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN THỦ ĐÔ HÀ NỘI	152
4.1.	Bối cảnh kinh tế - xã hội trong nước và quốc tế tác động đến QLNN đối với các KCN ở Thủ đô Hà Nội	152
4.2.	Quan điểm của Nhà nước trong phát triển KCN và định hướng phát triển KCN ở thành phố Hà Nội	157
4.3.	Định hướng hoàn thiện QLNN đối với KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	161
4.4.	Nhóm giải pháp hoàn thiện QLNN nhằm phát triển bền vững các KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	163
4.4.1.	Giải pháp về hoàn thiện bộ máy và phân công, phân cấp trong QLNN đối các KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	163
4.4.2.	Giải pháp về hoàn thiện văn bản hệ thống pháp luật có liên quan đến KCN	164
4.4.3.	Giải pháp về hoàn thiện công tác kế hoạch hóa phát triển KCN trên địa bàn Thành phố Hà Nội	165
4.4.4.	Giải pháp hoàn thiện hệ thống chính sách phát triển KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	168
4.4.5.	Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động của các doanh nghiệp trong KCN trên địa bàn Thành phố Hà Nội	171
4.4.6.	Giải pháp sắp xếp lại, nâng cao trình độ và tu dưỡng đạo đức cho đội ngũ CBCC của Ban Quản lý KCN&CX Hà Nội	177
4.4.7.	Giải pháp hoàn thiện công tác thanh, kiểm tra, giám sát hoạt động của các KCN trên địa bàn Thủ đô Hà Nội	178
4.5.	Nhóm giải pháp hỗ trợ	179
4.5.1.	Nâng cấp cơ sở hạ tầng bên trong và bên ngoài KCN theo	179

	hướng hiện đại, nâng cấp chất lượng dịch vụ công	
4.5.2.	Hoàn thiện chính sách đảm bảo nguồn nhân lực chất lượng cao cho KCN	180
4.5.3	Tập trung phát triển một số mô hình mới của KCN	181
4.6.	Một số kiến nghị	181
4.6.1.	Đối với Quốc hội	181
4.6.2.	Đối với Bộ, ngành Trung ương	183
4.6.3.	Đối với Tổng liên đoàn lao động Việt Nam	183
4.7.	Khảo sát tính cần thiết và tính khả thi của hệ thống giải pháp, kiến nghị trong luận án	184
	Tiểu kết chương 4	187
	KẾT LUẬN	188
	DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	190
	DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ	195
	PHỤ LỤC	196

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CCN	Cụm công nghiệp
CNH-HĐH	Công nghiệp hoá - Hiện đại hoá
FDI	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
KCN	Khu công nghiệp
KCNC	Khu công nghệ cao
KCX	Khu chế xuất
KH-CN	Khoa học công nghệ
KT-XH	Kinh tế xã hội
KKT	Khu kinh tế
LATS	Luận án tiến sĩ
PPP	Dự án đầu tư theo hình thức hợp tác công – tư
PTBV	Phát triển bền vững
QLNN	Quản lý nhà nước
TNDN	Thu nhập doanh nghiệp
TTCP	Thủ tướng Chính phủ
WB	Ngân hàng Thế giới
WTO	Tổ chức thương mại thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Tên bảng	Trang
<i>Bảng 2.1</i>	Thái Lan ưu đãi cho doanh nghiệp đầu tư vào các KCN	77
<i>Bảng 3.1</i>	Quy mô và tỷ lệ lấp đầy các KCN Hà Nội đến 2015	101
<i>Bảng 3.2</i>	Tổng hợp dự án đầu tư vào các KCN	103
<i>Bảng 3.3</i>	Top 10 quốc gia đầu tư vào các KCN Hà Nội	103
<i>Bảng 3.4</i>	Kết quả sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp trong KCN Hà Nội	104
<i>Bảng 3.5</i>	Cơ cấu kinh tế ngành ở Hà Nội giai đoạn 2008 – 2015	105
<i>Bảng 3.6</i>	Một số chỉ tiêu về năng suất lao động của doanh nghiệp trong KCN trên địa bàn Hà Nội	108
<i>Bảng 3.7</i>	Tiền lương bình quân của lao động trong các KCN ở Hà Nội (2015)	109
<i>Bảng 3.8</i>	Thực trạng ủy quyền quản lý cho Ban Quản lý KCN, CX Hà Nội	116
<i>Bảng 3.9</i>	Kết quả công tác quản lý đầu tư của Ban Quản lý các KCN, CX Hà Nội	130
<i>Bảng 3.10</i>	Kết quả quản lý xuất nhập khẩu trong các KCN Hà Nội	131
<i>Bảng 3.11</i>	Kết quả quản lý xây dựng của Ban Quản lý KCN, CX Hà Nội	132
<i>Bảng 3.12</i>	Kết quả công tác quản lý môi trường của Ban Quản lý các KCN và CX Hà Nội	136
<i>Bảng 3.13</i>	Nội dung thanh, kiểm tra của Ban Quản lý các KCN và CX đối với các doanh nghiệp KCN trên địa bàn thành phố Hà Nội	136
<i>Bảng 3.14</i>	Kết quả công tác thanh, kiểm tra các doanh nghiệp KCN	137
<i>Bảng 4.1</i>	Quy hoạch các KCN Hà Nội đến năm 2020, tầm nhìn 2030	159